

Sjukhusfysikern

Nr 4 Dec 2002

Årgång 25
ISSN 0281-7659
Upplaga: 260

Redaktör: Åsa Ärlig
Ansvarig utgivare: Hans-Erik Källman

Information från SSFF
Svenska Sjukhusfysikerförbundet
Sektion inom Naturvetareförbundet
Box 760
131 24 Nacka
Tel: 08/466 24 80
<http://www.naturvetareforbundet.se>

Innehåll

Styrelsen för Svenska Sjukhusfysikerförbundet	2
Kontaktpersoner	2
Ordföranden har ordet	3
Tillsatta tjänster, små notiser	4
Nya styrelsemedlemmar	5
Årsmötesprotokoll	6
Årsberättelse	8
Remiss-svar	10
E-postlista till medlemmarna	11
Nytt dosimetriprotokoll- rapport från utbildningsdagar	15
DN debatt: läkarlarm om CT på barn	16
Platsannons	19
Kongress	20

Styrelsen för Svenska Sjukhusfysikerförbundet 2002

Ordförande: Hans-Erik Källman	Röntgenkliniken Falu lasarett 791 82 Falun	Tel: 023/49 26 56 Fax: 023/49 07 79 hans-erik.kallman@ltdalarna.se
Vice ordförande: Leif Karlsson	Avdelningen för sjukhusfysik Regionssjukhuset 701 85 Örebro	Tel: 019/602 1394 Fax: 019/106738 leif.karlsson@orebroll.
Sekreterare: Elinore Wieslander	Radiofysik Universitetssjukhuset i Lund 221 85 Lund	Tel: 046/17 31 42 Fax 046/ 13 61 56 elinore.wieslander@skane.se
Kassör: Henrik Båvenäs	Radiofysik och Röntgenteknik Västerås Centrallasarett 721 89 Västerås	Tel: 021-174044 Fax: 021-174401 henrik.bavenas@ltvastmanland.se
Redaktör: Åsa Ärlig	Avdelningen för sjukhusfysik Länssjukhuset Ryhov 551 85 Jönköping	Tel: 036/32 34 33 Fax: 036-32 34 39 asa.arlig@ltjkpg.se
Övrig ledamot: Eleonor Vestergren	MFT/ Diagnostik Sahlgrenska Universitetssjukhuset 413 45 Göteborg	Tel: 031-3435228 Fax: 031-841605 eleonor.vestergren@vgregion.se

KONTAKTPERSONER 2002

Boden	Magnus Olsson	magnus.olsson@nll.se
Borås	Gudrun Bankvall	gudrun.bankvall@vgregion.se
Danderyd	Hans-Jerker Lundberg	HJ.Lundberg@sjf.ds.sll.se
Eskilstuna	Johan Olsrud	johan.olsrud@mse.dll.se
Falun	Hans-Erik Källman	Hans-erik.kallman@ltdalarna.se
Göteborg	Ninni Drugge	Ninni.Drugge@vgregion.se
Gävle	Anders Dackenberg	anders.dackenberg@lg.se
Halmstad	Ragnar J. Kullenberg	rkrktg@algonet.se
Helsingborg	Michael Ljungberg	michael.ljungberg@radfys.lu.se
Huddinge	Bruno Sorcini	bruno@asf.hs.sll.se
Jönköping	Ebba Helmrot	ebba.helmrot@ryhov.ltjkpg.se
Kalmar	Jan Ove Christoffersson	jan-ove.christoffersson@ltkalmars.se
Karlskrona	Erik Olov Jurvin	erik.jurvin@ltblekinge.se
Karlstad	Hans Olov Rosenbrand	hans-olov.rosenbrand@liv.se
Karolinska sjukhuset	Ingmar Lax	ingmar@asf.ks.se
Kristianstad	Elmer Berggren	elmer.berggren@skane.se
Linköping	Peter Larsson	Peter.Larsson@raf.liu.se
Lund	Tommy Knöös	Tommy.Knoos@skane.se
Malmö	Lena Wittgren	lena.wittgren@rfa.mas.lu.se
Skövde	Bengt Johansson	bengt-erik.johansson@ltskar.se
Sundsvall	Joakim Staël von Holstein	joakim.staelvonholstein@lvn.se
Södersjukhuset	Monica Lidberg	monica.lidberg@fysik.sos.sll.se
Trollhättan, NÄL	Eva Wallström	eva.wallstrom@nu.alvsborg.se
Uddevalla	Sten Carlsson	Sten.Carlsson@nu.alvsborg.se
Umeå	Per-Olof Löfroth	perolov.lofroth.us@vll.se
Uppsala	Alexander Englund	alexander.englund@asf.uas.lul.se
Västerås	Henrik Båvenäs	Henrik.bavenas@ltvastmanland.se
Växjö	Birgitta Holm	birgitta.holm@ltkronoberg.se
Örebro	Leif Karlsson	leif.karlsson@orebroll.se
Östersund	Viktor Kempfi	viktor.kempfi@jll.se
SSI	Wolfram Leitz	wolfram.leitz@ssi.se

OBS!

Anmäl ändringar
och tillägg i
kontaktperson-
listan till Elinore
Wieslander

Ordföranden har ordet

Nu är kursrådet komplett!

Vårt projekt på temat **Continuous Professional Development (CPD)** går in i nästa fas. Denna konstellation ska färdigställa utkastet till fortbildningsprogram från SFRF och SSFF:

Gudrun Alm Carlsson, Linköping
Bertil Axelsson, Växjö
Cathrine Jonsson, Stockholm (SFRF)
Lotta Jonson, Linköping
Hans-Erik Källman, Falun (SSFF)

Vi hoppas att gruppen kommer att kunna ha en första kontakt på denna sidan årsskiftet och så snart som möjligt hitta arbetsformer.

En mängd frågor återstår att ta ställning till. Hur ska verksamheten organiseras och finansieras? Vilken organisation ska driva frågan på sikt? Vilka kurser ska systemet prioritera? Hur ska poängsystemet se ut?

Vill du vara med och påverka detta? Styrelsen har sammanställt en e-postlista i syfte att vitalisera kommunikationen med medlemmarna. Ditt första utskick kommer i januari och kommer att innehålla vårt fortbildningsprogram samt maillistan.

I de fall vi i framtiden efterfrågar din synpunkt via denna lista hoppas vi att ni tar er tid att svara. Att initiera en öppen debatt med hjälp av listan är såklart också välkommet.

Finns du med och är din adress korrekt?

Maila eleonor.vestergren@vgregion.se vid korrigeringar eller tillägg

Nya i styrelsen

Henrik Båvenäs från Västerås
Eleonor Vestergren från Göteborg

Bägge två är invalda i förbundsstyrelsen och presenterar sig själva i detta nummer av Sjukhusfysikern. Vi hälsar dem hjärtligt välkomna!

Lars Jangland och Sven Richter avgick i och med detta årsmöte. Lars avgår i förtid som en följd av arbetsbelastning. Han har under sin tid spetsat till styrelsemötena genom att vara debattglad och utmanande. Sven trodde vi ju aldrig att vi skulle bli av med...

Vi kommer att sakna er bägge två. Svens förtjänster och insatser som kassör för förbundet kan, skämt åsido, inte prisas nog. Hans mantel kommer att axlas av Henrik Båvenäs.

Debatt om patientdoser på DN's debattsida.

För er som missade artikeln och den efterföljande debatten på DN's hemsida återger vi delar av den i detta nummer. Diskussionen speglar några av de stereotypa åsikterna: "Ingenting görs", "...skrämselkampanj...", m.m.

Den fråga man måste ställa sig som sjukhusfysiker är kanske hur man ska utveckla sitt Janusansikte. Är våra insatser tillräckliga? Om inte, tror vi tillräckligt mycket på vårt uppdrag för att utnyttja opinionen? Som nu är fallet får vi oftast, som Åke Cederblad i hans utmärkta inlägg, ställa oss på arbetsgivarnas sida för att lugna patienterna och förhindra omotiverad hysteri vid larmrapporter.

God jul och Gott Nytt År önskar

Hans-Erik Källman (hans-erik.kallman@ltdalarna.se)

Tillsatta tjänster

Stefan Johnsson har erhållit tjänsten som sjukhusfysiker vid den nya strålbehandlingsenheten i Kalmar som tas i drift under våren 2003. Stefan kommer från Universitetssjukhuset i Lund där han just nu lägger sista handen vid sin avhandling.

Här skriver vi namn, befattning, huvudsakligt arbetsområde, avdelning och namnet på sjukhuset som lyckats rekrytera. Vi hoppas att våra verksamhetschefer utnyttjar möjligheten att på detta sätt informera om nya medarbetare eller "gamla" med ny befattning. Skicka ett e-brev till redaktören (asa.arlig@ltjkpg.se) med uppgifterna!

Löneenkäten 2002

Vi har som ni märkt ännu inte skickat ut någon enkät rörande vår lönestatistik för 2002. Vi vet av erfarenhet att lönerrevisionerna inte brukar vara klara förrän i slutet av revisionsåret. Vår tanke var att synkronisera detta genom att i år och första delen av 2003 samla ihop en komplett löne-databas som gäller för revisionsåret 2002. Denna databas skulle då vara komplett för att användas vid nästa lönerrevision (2003). Detta gör att vi i år tyvärr måste förlita oss till lönesammanställningen för 2001, som dessvärre inte är helt komplett. Vi kommer under december att till samtliga kontaktpersoner skicka ett enkätunderlag för ifyllande. Detta underlag skall då fyllas i när förhandlingarna för 2002 är genomförda. Om det är någon som saknar sammanställningen för 2001 går det bra att rekvirera den från Leif Karlsson, Örebro.

Central löneenkät från Naturvetareförbundet

Den förfrågan som i dagarna gått ut från Naturvetareförbundet att svara på den centrala löneenkäten via e-post behöver ni inte fylla i. Vår överenskommelse med N är att vi samlar vår egen statistik och skickar in den till N. Orsakerna till detta system är bl.a. följande:

- Vi uttryckte för några år sedan missnöje med de kategorier som ingår i Naturvetareförbundets redovisning. Där saknar t.ex. specialitet.
- Vi är i många grupper för få för att synas i det statistiska underlaget i N's statistikgrupper.

Man får helt enkelt inget svar på frågan: Hur mycket tjänar en manlig nuklearmedicinfysiker med grundutbildning yrkesverksam norr om Dalälven.

Vår överenskommelse med N gör att vi kan sammanfatta statistik relativt enkelt i relevanta grupper. Med hjälp av N kommer vi fortfarande att få uppgifterna införda i deras databas så att jämförelser kan göras mellan de större grupperna i vårt yrke och andra yrkeskategorier.

Har ni synpunkter på detta välkomnar vi en diskussion kring såväl principen som de aktuella söknycklarna i vårt interna statistikunderlag.

Sjukhusfysikern

Planerad utgivning 2003: Mars, juni, oktober, december.

Deadline för bidrag till nästa nummer:

Fredag den 7/3

God jul!!

Presentation av nya styrelsemedlemmar

Henrik Båvenäs

Jag är 30 år, född och uppväxt i Västerås. Har arbetat som sjukhusfysiker sedan 1997, först vid Huddinge Universitetssjukhus med huvudsaklig placering på S:t Görans sjukhus inom verksamhetsområdena röntgen och nuklearmedicin.

Sedan snart två år tillbaka hemma i Västerås med nuklearmedicin som huvudinriktning men även sysselsatt inom strålterapi och röntgen.

Mina två barn (1 och 6 år) ger mig ständigt nya fritidsintressen som t.ex Lego-bygge, brottning och allehanda spel.

Just nu känns problem med nyrekrytering av sjukhusfysiker och tillväxten inom yrkeskåren som en viktig fråga för mig.

Eleonor Vestergren

1982 började jag läsa radiofysik i Göteborg. Då hade jag redan läst på fysikerlinjen i närmare 4 år, men efter att jag fått mitt första barn ville jag göra något vettigt av fysiken, det blev radiofysik. 1984 hade jag mitt första vikariat som sjukhusfysiker, då med inriktning på nuklearmedicinsk fysik. Denna inriktning har jag hållit mig till sedan dess, både när det gäller den avhandling jag skrev 1998 och i yrkeslivet. Jag arbetar vid Sahlgrenska Universitetssjukhuset i Göteborg med huvudsaklig tjänstgöring vid Barnfysiologen där man arbetar med nuklearmedicinska undersökningar på barn.

När det gäller styrelsearbetet inom Sjukhusfysikerförbundet är det flera frågor som jag tycker är intressanta, kanske allra mest vår yrkesroll och att sjukhusfysik skall synas.

På fritiden ägnar jag mycket tid åt min häst. Det är det jag helst gör för att koppla av.

Svenska sjukhusfysikerförbundet

Sektion inom Naturvetareförbundet

Medlem i EFOMP –

European Federation of Organisations for Medical Physics

SSFF

Svenska sjukhusfysikerförbundet

Årsmötesprotokoll 2002-11-28

Antal närvarande medlemmar vid årsmötet, som hölls i samband med Svenska Läkaresällskapets Riksstämma i Göteborg, var ca 12 st inklusive 5 personer i styrelsen.

§1 Årsmötets öppnande

Ordförande Hans-Erik Källman hälsade alla välkomna och förklarade mötet öppnat.

§2 Årsmötets behöriga utlysande och godkännande av föredragningslista

Årsmötet ansågs behörigen utlyst och föredragningslistan godkändes. Inga övriga frågor anmäldes.

§3 Val av ordförande för årsmötet

Till ordförande för mötet valdes Hans-Erik Källman.

§4 Val av vice ordförande, sekreterare och två justeringsmän för årsmötet

Till vice ordförande valdes Åke Cederblad, till sekreterare valdes Åsa Ärlig och till justeringsmän valdes Anne Thilander Klang och Jonny Hansson.

§5 Styrelsens verksamhetsberättelse

Ordföranden presenterade årsberättelsen och passade på att uppmana till mer debatt i Sjukhusfysikern. ”Sjukhusfysikerna är lite grann som Mjukost... Man kan trycka ner vad som helst utan att nåt händer.” Årsberättelsen för år 2001/2002 godkändes av årsmötet och lades till handlingarna.

§6 Ekonomisk redogörelse

Förbundets ekonomiska redogörelse för perioden 010901- 021031 godkändes.

§7 Revisorernas berättelse

Då ingen av revisorerna , Berndt Söderborg och Anders Montelius, var närvarande vid mötet föredrogs den avgivna revisionsberättelsen av Anne Thilander Klang. Rapporten påvisade inga anmärkningar mot förbundets räkenskaper. Ordföranden läste upp ett brev från revisorerna där de bl.a. konstaterar att inkomsterna från annonsering minskat kraftigt. De förordar därför en höjning av årsavgiften.

§8 Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen

Årsmötet beviljade styrelsen ansvarsfrihet för det gångna räkenskapsåret.

§9 Fastställande av årsavgift

Beslöts att årsavgiften skulle höjas från 75 kr till 100 kr nästa år.

§10 Val av styrelse

Lars Jangland hade aviserat sin förtida avgång ur styrelsen och Sven Richter ställde inte upp för omval. Leif Karlsson omvaldes på två år, Eleonor Vestergren och Henrik Båvenäs valdes

Svenska sjukhusfysikerförbundet

Sektion inom Naturvetareförbundet

Medlem i EFOMP –

European Federation of Organisations for Medical Physics

in på två år enligt valberedningens förslag. Hans-Erik Källman, Åsa Ärlig och Elinore Wieslander valdes förra året för en tvåårsperiod.

§11 Val av två revisorer

Omval av Berndt Söderborg och Anders Montelius som revisorer med Berndt Söderborg som sammankallande.

§12 Val av valberedning om två ledamöter, varav en sammankallande

Till valberedning omvaldes Bertil Axelsson (sammankallande) och Lars-Gunnar Månsson valdes att ersätta Eva Wallström.

§13 Revidering av stadgar

Föreslagna förändringar av stadgarna var:

§1"In- och utträde i Svenska Sjukhusfysikerförbundet beviljas av förbundets styrelse efter skriftlig ansökan." Ersättes av "In- och utträde i Svenska Sjukhusfysikerförbundet sker genom ansökan till Naturvetareförbundet, vilken granskas av Svenska Sjukhusfysikerförbundets styrelse."

§4... "Styrelsen väljes vid årsmötet i tvåårsperioder, varvid tre medlemmar väljes år ett för en period på två år och övriga tre medlemmar väljes år två för en period på två år." Ersättes av "Styrelsens ledamöter väljes individuellt i tvåårsperioder vid årsmötet."

Mötet godkände de föreslagna ändringarna.

Anne Thilander Klang föreslog att §1 skall ses över i samband med nästa årsmöte.

§14 Övriga frågor

Börje Forsberg frågade om styrelsen driver frågor för t.ex. SSI-anställda och universitetslärare som är med i förbundet. Svaret är nej, dessa har enligt stadgarna (§1) rätt att vara med i förbundet, men förbundets syfte är att arbeta för sjukhusfysiker (§2).

Med anledning av det låga deltagarantalet vid mötet frågade Anne Thilander Klang om mötesformen. Kan man t.ex. komma in utan att betala 2000 kr i konferensavgift? Om vi även nästa år tar mötet i samband med Riksstämman bör vi informera om att man faktiskt kan komma in gratis.

De avgående styrelsemedlemmarna Sven Richter och Lars Jangland avtackades.

§15 Årsmötets avslutande

Ordförande Hans-Erik Källman förklarade årsmötet avslutat.

Vid protokollet

Åsa Ärlig

Justeras

Justeras

Anne Thilander Klang

Jonny Hansson

Svenska sjukhusfysikerförbundet

Sektion inom Naturvetareförbundet

Medlem i EFOMP –

European Federation of Organisations for Medical Physics

ÅRSBERÄTTELSE FÖR SVENSKA SJUKHUSFYSIKERFÖRBUNDET

Verksamhetsåret 2001/2002

Styrelsen för Svenska Sjukhusfysikerförbundet får härmed avge följande berättelse för verksamhetsåret 1 september 2001 till 31 oktober 2002.

Förbundet, som ingår som en sektion i Naturvetareförbundet, N, har under året haft följande styrelse:

Ordförande:	Hans-Erik Källman
Vice ordförande:	Leif Karlsson
Sekreterare:	Elinore Wieslander
Kassör:	Sven Richter
Redaktör:	Åsa Ärlig
Ledamot:	Lars Jangland

Styrelsen har haft 5 protokollförda sammanträden samt ett gemensamt protokollfört möte med Svensk Förening för Radiofysiks styrelse där CPD programmet diskuterades.

Antalet medlemmar har ökat och var vid verksamhetsårets slut 245 st. Förbundet har två hedersmedlemmar, Kalle Vikterlöf och Pelle Åsard. Hedersmedlemmen Rune Walstam har gått bort under året.

Förbundets informationsskrift *Sjukhusfysikern* har utkommit med 5 nummer. Medlemmarna erhåller dessutom N:s tidning *Naturvetaren*.

Continuous Professional Development, CPD

Styrelsen har arbetat med att ta fram ett ramverk och styrdokument för ett ”Continuous Professional Development” program för sjukhusfysiker i Sverige. En arbetsversion har publicerats i *Sjukhusfysikern*. CPD - programmet syftar till att ge den enskilde sjukhusfysikern tillgång till adekvat fortbildning under hela sin karriär. Den övergripande målsättningen är att erbjuda en bred och välstrukturerad professionell och personlig utveckling i samklang med verksamhetens kompetensbehov. CPD programmet ger

Svenska sjukhusfysikerförbundet

Sektion inom Naturvetareförbundet

Medlem i EFOMP –

European Federation of Organisations for Medical Physics

sjukhusfysikern en möjlighet att tydliggöra och strukturera sin strävan att på ett optimalt sätt tillgodose verksamhetens behov. Programmet riktar sig till legitimerade sjukhusfysiker men enskilda utbildningsaktiviteter står öppna för andra yrkeskategorier.

Styrelsen har arbetat med att förankra CPD – programmet hos bland annat Naturvetareförbundet, verksamhetscheferna och ämnesföreträdarna.

Projektet genomförs i nära samarbete med Svensk förening för Radiofysik.

Remisser och ESTRO enkät

Styrelsen har som remissinstans studerat följande remisser, två från SSI och en från Miljödepartementet: ”Förslag till föreskrifter och allmänna råd från Statens strålskyddsinstitut angående diagnostiska referensnivåer inom nukleärmedicin” och ”Förslag till Föreskrifter och allmänna råd från Statens strålskyddsinstitut angående diagnostiska standarddoser och referensnivåer inom röntgendiagnostiken” samt

”Förslag till rådets direktiv om kontroll av slutna radioaktiva strålkällor med hög aktivitet”

Styrelsen har besvarat en enkät från ESTRO angående lagliga aspekter på incidensrapportering i samband med medicinsk exponering vid radioterapi.

SSI enkät

På chefsfysikermötet våren 2001 delade SSFF ut en enkät baserad på SSI's *författningar SSI FS 2000:2; 2000:3 och 2000:4*. Denna har kompletterats med ytterliggare svar, 14 av totalt 30 tillfrågade chefsfysiker har besvarat enkäten. Resultatet har sammanställts och publicerats i *Sjukhusfysikern*.

Lönestatistik

Förbundet har fortsatt arbetet med förfrågan om löner och presenterat egen lönestatistik.

Uppgifterna, som baseras på 24 av 30 avdelningar, sammanställdes och skickades tillbaks i elektronisk form till kontaktpersonerna för spridning till medlemmarna. En del av statistiken har redovisats i *Sjukhusfysikern*. Antalet avdelningar som svarat på enkäten har ökat med två stycken relativt föregående verksamhetsår.

Bidrag till *Sjukhusfysikern*

Styrelsen vill tacka de som bidragit med material till sjukhusfysikern och vi vill uppmana medlemmarna att utnyttja *Sjukhusfysikern* som debattforum. Alla spontana bidrag mottages också tacksamt.

Hans-Erik Källman
Leif Karlsson
Elinore Wieslander

Sven Richter
Åsa Ärlig
Lars Jangland

Svenska sjukhusfysikerförbundet

Sektion inom Naturvetareförbundet

Medlem i EFOMP –

European Federation of Organisations for Medical Physics

2002-10-18

Socialstyrelsen

Behörighets- och utbildningsenheten

Avdelningsdirektör Leif Gudmundsson

Synpunkter från Svenska sjukhusfysikerförbundet angående ”Remiss och konsekvensutredning avseende upphävande av vissa allmänna råd” Referens nr 56-8355/02.

Inledning

Svenska sjukhusfysikerförbundet (SSFF) har aktivt deltagit i den process som resulterat i yrkeslegitimation och den uppdaterade kompetensbeskrivningen för sjukhusfysiker. Den beskriver i kompetenskraven väl för sjukhusfysiker, med examen i dess nuvarande form.

Yrkets utveckling

Kompetenskraven är väl specificerade i den uppdaterade kompetensbeskrivningen och det framgår av dessa att grundutbildningen inte ger adekvat bakgrund för att verka som specialist under eget ansvar. Då den uppdaterade kompetensbeskrivningen formulerades genomfördes ingen konsekvensanalys av den fortgående subspecialiseringen i yrket. Således saknar yrket fortfarande en beskrivning över hur den nytexaminerade sjukhusfysikern ska möta de krav som ställs på en specialiserad sjukhusfysiker.

Det allmänna rådet SOSFS1989:48 angav som minimikrav att för fullgod kompetens som sjukhusfysiker, förutom examen bl.a ”... *praktisk erfarenhet; en sjukhusfysiker bör under de första åren av sin kliniska tjänstgöring arbeta under en erfaren sjukhusfysikers ledning*”.

Denna formulering var vag och otillräcklig redan då. I och med upphörandet av 1989:48 överges det enda konkreta kravet den nytexaminerade sjukhusfysikern kan ställa på myndigheter och arbetsgivare för att under säkra former kunna delta i och leda patientnära vård under eget ansvar.

Inom professionen finns många ansvarstagande erfarna sjukhusfysiker som tar introduktionen av yngre kolleger på stort allvar. Detta informella system riskera att försvinna på grund av brist på personal och att allt mindre tid finns över för dessa uppgifter.

Synpunkter på förfrågan

Svenska sjukhusfysikerförbundet ser positivt på att det allmänna rådet SOSFS1989:48 upphör att gälla. Förutsättningen för detta är att sjukhusfysikeryrket ges samma möjligheter som alla andra vårdyrken att definiera och formalisera specialistkompetenser. Denna utveckling är naturlig och en direkt följd av vårdens fortlöpande specialisering, till skydd för såväl patienter som arbetstagare.

Den process som ska leda fram till en formaliserad specialistexamen bör specificeras gemensamt av yrkesrepresentanter, arbetsgivare och Socialstyrelsen.

Det naturliga vore att Socialstyrelsen tar ett sådant initiativ när det allmänna rådet SOSFS1989:48 upphör att gälla.

För Svenska sjukhusfysikerförbundet
Hans-Erik Källman, ordförande

E-postlista

Nedan följer en lista med alla våra 252 medlemmar (2002.07.03). Kontrollera att din e-postadress finns med och är korrekt. Anmäl annars den rätta till Eleonor Vestergren

Eleonor.Vestergren@vgregion.se.

Aaro	Erik	erik.aaro@liv.se	Christoffersson	Jan Ove	Jan-Ove.Christoffersson@kalmar.mail.telia.com
Ahlberg	Mats	mats.ahlberg@liv.se	Dackenberg	Anders	anders.dackenberg@lg.se
Almén	Anja	Anja.almen@ssi.se	Darte	Lennart	lennart.darte@skane.se
Alvarez	Mauricio	Mauricio.alvarez@ks.se	Drugge	Ninni	Ninni.Drugge@vregion.gu.se
Andersen	Terje		Eberhardt	Jacob	Jacob.Eberhardt@radfys.lu.se
Andersson	Mikael		Edelman	Rolf	rolf.edelman@lio.se
Andreo	Pedro	p.andreo@radfys.ks.se	Edén	Jerker	jerker@asf.hs.sll.se
Areberg	Johan		Edholm	Lars-Erik	
Arvidsson	Bertil	Bertil.Arvidsson@vgregion.se	Eklund	Sture	sture.l eklund@ltvastmanland.se
Augustsson	Nils-Erik		Eklöf	Anders	ae@radfys.ks.se
Axelsson	Bertil	bertil.axelsson@ltkronoberg.se	Englund	Alexander	alexander.englund@asf.uas.lul.se
Bankvall	Gudrun	gudrun.bankvall@vgregion.se	Eriksson	Robert	robert.eriksson@vgregion.se
Beckman	Karl W	kw.beckman@orebroll.se	Forsberg	Börje	borje.forsberg@mse.dll.se
Bengtsson	Gert	gert.i.bengtsson@skane.se	Forssell Aronsson	Eva	eva.forssell_aronsson@radfys.gu.se
Benjegård	Sven Anders		Franck	Anders	andersf@asf.hs.sll.se
Berggren	Elmer	Elmer.Berggren@skane.se	Fransson	Anette	annette.fransson-andreo@ks.se
Bergqvist	Lennart	lennart.bergqvist@skane.se	Gagliardi-Pettersson	Giovanna	giovanna.gagliardi@ks.se
Bergstam	Stefan	stefan.bergstam@mse.dll.se	Gerhardsson	Ansi	
Bergström	Petra	Petra.Bergstrom@vgregion.se	Gomez	Enrique	Jorge.Gomezpardo@vgregion.se
Bernhardt	Peter	Peter.Bernhardt@radfys.gu.se	Grafström	Gustav	Gustav.Grafstrom@radfys.lu.se
Björk	Peter	peter.bjork@skane.se	Granlund	Ulf	ulf.granlund@orebroll.se
Blomquist	Michael	michael.blomquist@vll.se	Grapengiesser	Sten	Sten.grapengeisser@ssi.se
Bolling	Max		Grétarsdottir	Jakobina	Jakobina.Gretarsdottir@vgregion.se
Bone	Dianna	Deb@thfys.ks.se	Grusell	Erik	eric.grusell@asf.uas.lul.se
Brockstedt	Sara	Sara.Brockstedt@drad.lu.se	Gunnarsson	Mikael	mikael.gunnarsson@rfa.mas.lu.se
Båryd	Ingvar	ingvar.baryd@ks.se	Gustafsson	Agnetha	Agnetha.Gustavsson@lio.se
Båth	Magnus	Magnus.Bath@radfys.gu.se	Gustafsson	Magnus	magnus.gustafsson@vregion.se
Båvenäs	Henrik	henrik.bavenas@ltvastmanland.se	Hansson	Birgitta	birgitta.hansson@sjf.ds.sll.se
Carlsson	Sten	sten.carlsson@vgregion.se	Hansson	Helena	hhansson@mds.nordion.com
Carlsson	Åsa	Asa.Carlsson@vgregion.se	Hansson	Jonny	jonny.hansson@vgregion.se
Carlsson	Åsa		Hansson	Ulla	
Ceberg	Christer	Crister.ceberg@skane.lu.se	Hedtjärn	Håkan	Hakan.hedtjam@lio.se
Cederblad	Åke	Ake.Cederblad@vgregion.se	Helmius	Erik	
Cederlund	Torsten	torsten.cederlund@ssi.se	Helmrot	Ebba	ebba.helmrot@ltjkpg.se
Chouliaras	Theodoros	theodoros.chouliaras@ks.se	Hemdal	Bengt	bengt.hemdal@rfa.mas.lu.se

Hertzman	Sven	sven.hertzman@vgregion.se	Kraeplien	Thomas	thomas.kraeplien@ks.se
Himmelman	Jakob	Jakob.Himmelman@vgregion.se	Kullenberg	Ragnar J	ragnar.kullenberg@lthalland.se
Hoff	Ann-Sofi		Källman	Hans-Erik	hans-erik.kallman@ltdalarna.se
Holje	Gunnila	gunnila.holje@skane.se	Källman	Patric	
Holm	Birgitta	birgitta.holm@ltkronoberg	Lamm	Inger-Lena	inger-lena.lamm@radfys.lu.se
Holmberg	Ola		Lanhede	Birgitta	birgitta.lanhede@vll.se
Hurtig	Caroline		Lantto	Lars	
Husin	Stig		Larsson	Agne	agne.larsson@vgregion.se
Håkansson	Markus		Larsson	Annhild	annahild.larsson@adm.gu.se
Hällström	Per	per.hallstrom@lg.se	Larsson	Lars	Lars.EG.Larsson@vgregion.se
Isacsson	Ulf	ulf.isacsson@asf.uas.lul.se	Larsson	Peter	Peter.Larsson@lio.se
Isaksson	Mats	Mats.Isaksson@radfys.gu.se	Larsson	Stig	stig.larsson@ks.se
Jacobsson	Lars	Lars.Jacobsson@radfys.gu.se	Lax	Ingmar	ingmar.lax@ks.se
Jangland	Lasse	Lars.Jangland@asf.uas.lul.se	Lehman	Hans	
Jansson	Hans	Hans.Jansson@asf.uas.lul.se	Leide	Sigrid	sigrid.leide_svegborn@rfa.mas.lu.se
Johansson	Bengt Erik		Leitz	Wolfram	Wolfram.leitz@ssi.se
Johansson	Karl-Axel	Karl-Axel.Johansson@vgregion.se	Lidberg	Monica	monica.lidberg@fysik.sos.sll.se
Johansson	Lars	lars.johansson@ks.se	Lindborg	Lennart	lennart.lindborg@ssi.se
Johansson	Lennart	Lennart.Johansson@vll.se	Lindencrona	Ulrika	ulrika.lindencrona@radfys.gu.se
Johansson	Åsa	asa.johansson@fysik.hs.sll.se	Lindqvist	Johan	johan.lindqvist@elema.siemens.se
Johansson Bäck	Sven		Lindström	Jan	jan.lindstrom@ks.se
Johnsson	Stefan	stefan.johnsson@skane.se	Ljungberg	Mikael	michael.ljungberg@radfys.lu.se
Jonsson	Ann-Charlotte	lotta.jonsson@lio.se	Ljunggren	Kaj	Kaj.Ljunggren@radfys.lu.se
Jonsson	Cathrine	cathrine.jonsson@ks.se	Lundberg	Hans-Jerker	hj.lundberg@sjf.ds.sll.se
Jonsson	Tomas	tomas@asf.hs.sll.se	Lundberg	Lena Marie	Lena-Marie.Lundberg@vregion.se
Josefsson	Dan	dan.josefsson@lio.se	Lundell	Marie	marie.lundell@ks.se
Jurvin	Erik Olov		Lundin	Robert	
Jönsson	Bo-Anders	Bo-Anders.Jonsson@radfys.lu.se	Lundmark	Cecilia	cecilia@asf.hs.sll.se
Jönsson	Helene	helene.jonsson@ssi.se	Löfroth	Per-Olov	perolov.lofroth@vll.se
Jönsson	Lena	Lena.Jonsson@radfys.lu.se	Löfvander-Thapper	Kerstin	Kerstin.Lofvander-Thapper@skane.se
Kalafatidis	Dimitrios	dimitrios.kalafatidis@ltkronoberg.se	Lövefors-Daun	Annette	
Karambatsakidou	Angela	angela.karambatsakidou@ks.se	Matscheko	Georg	georg.matscheko@vgregion.se
Karlson	Magnus	magnus.karlsson@ks.se	Mattsson	Håkan	
Karlsson	Leif	leif.karlsson@orebroll.se	Mattsson	Sören	soren.mattsson@rfa.mas.lu.se
Karlsson	Magnus	magnus.g.karlsson@vll.se	Melinder	Annika	annika@asf.hs.sll.se
Karlsson	Mikael	mikael.karlsson@radfys.umu.se	Mesko	Laszlo	laszlo.mesko@sjf.ds.sll.se
Karlsson	Simon		Montelius	Anders	Anders.Montelius@asf.uas.lul.se
Kempi	Viktor	viktor.kempi@jll.se	Morell	Arvid	arvid.morell@asf.uas.lul.se
Knöös	Tommy	tommy.knoos@skane.se	Müntzing	Kerstin	Kerstin.Muntzing@vgregion.se
Korpås	Gunnel		Månsson	Lars Gunnar	Lars.Gunnar.Mansson@vgregion.se
Koufakis	Markos	markos.koufakis@fysik.sos.sll.se			

Nejat-Hosseini	Mohsen	mohsen.nejat@fysik.sos.sll.se	Rising	Agneta	
Nilsson	Bo	bo.nilsson@radfys.ks.se	Rosenbrand	Hans-Olov	hans-olov.rosenbrand@liv.se
Nilsson	Josef	josef.nilsson@ks.se	Råäf	Christopher	christopher.raaf@rfa.mas.lu.se
Nilsson	Krister		Samuelsson	Anna	anna.back@radfys.gu.se
Nilsson	Mats	mats.nilsson@rfa.mas.lu.se	Sandborg	Michael	Michael.Sandborg@lio.se
Nilsson	Per	per.nilsson@skane.se	Sandström	Mattias	mattias.sandstrom@asf.uas.lul.se
Nilsson	Ulf	ulf.nilsson@nvs.ltskane.se	Sarby	Bert	Bert@asf.hs.sll.se
Nilsson Althén	Jonas	Jonas.Nilsson@lio.se	Schmitt	Anneli	anneli.schmitt@radfys.gu.se
Nodbrant	Per	per.nodbrant@ltjkg.se	Schnell	Per-Olof	per-olof.schnell@ks.se
Nolstedt	Lennart	lennart.nolstedt@liv.se	Sernbo	Göran	goran.sernbo@vregion.gu.se
Norberg	Pernilla	Pernilla.norberg@lio.se	Sillfors-Elveby	Lea	lea.elveby@vregion.se
Nordell	Bo	bo.nordell@ks.se	Silva	Hector	hector.silva@lg.se
Norrgrén	Kristina	kristina.norrgrén@rfa.mas.lu.se	Simonsson	Ann-Therése	
Nygård	Karin	Karin.Nygard@asf.uas.lul.se	Sjögreen	Katarina	katarina.sjogreen@skane.se
Nyström	Håkan		Sjögrén	Rickard	rickard.sjogren@vll.se
Odh	Richard	richard.odh@ks.se	Sjöholm	Börje	Borje.Sjoholm@orebroll.se
Ohlsson	Tomas	Tomas.Ohlsson@radfys.lu.se	Sorcini	Bruno	
Olofsson	Jörgen	jorgen.olofsson@vll.se	Stael von Holstein	Joakim	joachim.staelvonholstein@med.ge.c om
Olofsson	Lennart	Lennart.Olofsson@radfys.umu.se	Starck	Sven-Åke	sven-ake.starck@ltjkg.se
Olsrud	Johan	Johan.Olsrud@drad.lu.se	Stenström	Mats	mats.stenstrom@ltdalarna.se
Olsson	Anders		Strand	Sven-Erik	Sven-Erik.Strand@radfys.lu.se
Olsson	Anna	Anna.Olsson@lio.se	Strandh	Margareta	
Olsson	Lars Eric	lolsson@di.mdacc.tmc.edu	Stuesson	Sören	
Olsson	Magnus	Magnus.Olsson@nll.se	Ståhlberg	Freddy	Freddy.Stahlberg@radfys.lu.se
Olsson	Martin	martin.olsson@mse.dll.se	Sund	Patrik	Patrik.Sund@vregion.se
Olsson	Peter	Peter.Olsson@asf.uas.lul.se	Swanpalmer	Janos	
Olsson	Sara	sara.olsson@raf.liu.se	Svensson	Jonas	jonas.svensson@rfa.mas.lu.se
Palm	Stig		Svensson	Leif	Leif@asf.hs.sll.se
Palm	Åsa		Szendrö	Gabor	
Palmer	John	john.palmer@skane.se	Säterberg	Anders	anders.satherberg@lvn.se
Pelayseyed	Mir Massoud		Söderberg	Jonas	Jonas.Soderberg@vregion.se
Persliden	Jan	jan.persliden@orebroll.se	Söderborg	Berndt	
Persson	Bertil	Bertil.Persson@radfys.lu.se	Söderström	Catharina	
Persson	Eva Cecilia		Söderström	Svante	svante.soderstrom@fysik.hs.sll.se
Petersen	Ulf	ulf.petersen@sjf.ds.sll.se	Tagesson	Magnus	
Pettersson	Håkan	hakan.pettersson@lio.se	Thilander Klang	Anne	Anne.Thilander-Klang@vregion.se
Pettersson	Niclas	Niclas.Pettersson@vregion.se	Thornberg	Charlotte	charlotte.thornberg@rfa.mas.lu.se
Postgård	Per		Tilikidis	Aris	aris.tilikidis@ks.se
Ressner	Marcus		Tingberg	Anders	anders.tingberg@rfa.mas.lu.se
Richter	Sven	Sven@asf.hs.sll.se	Tomaszewicz	Andrej	andrej.tomaszewicz@skane.se
Rikner	Göran	Goran.Rikner@asf.uas.lul.se	Tölli	Jukka	jukka.tolli@nll.se

Uttman	Karin	
Waites	Anthony	tony.waites@vll.se
Vallhagen-Dahlgren	Christina	
Wallström	Eva	eva.wallstrom@vgregion.se
Wennberg	Berit	berit@asf.hs.sll.se
Vestergren	Eleonor	Eleonor.Vestergren@vgregion.se
Westerholm	Lars	lars.westerholm@telia.com
Wieslander	Elinore	elinore.wieslander@skane.se
Vikhoff Baaz	Barbro	Barbro.Vikhoff-Baaz@vgregion.se
Vikterlöf	Karl Johan	
Wirestam	Ronnie	Ronnie.Wirestam@radfys.lu.se
Wittgren	Lena	lena.wittgren@rfa.mas.lu.se
Wolke	Jeanette	jeanette.wolke@ks.se
Wurzinger	Elisabeth	
Ytterberg	Christer	
Ågren-Cronqvist	AnnaKarin	anna-karin@asf.hs.sll.se
Åsard	Per-Erik	
Åslund	Per-Erik	per-erik.aslund@asf.uas.lul.se
Ärlig	Åsa	asa.arlig@ltjkpg.se

Nytt dosimetriprotokoll, TRS 398, vid strålbehandling

Under tre intensiva kursdagar i november samlades fysiker från samtliga strålbehandlings-avdelningar i landet och Rikshospitalet i Köpenhamn för att närmare studera det nya dosimetriprotokollet TRS 398 (IAEA 2000). Kursen organiserades i samarbete mellan sjukhusfysikavdelningarna på Karolinska och Huddinge Universitetssjukhus samt riksmätplatsen vid Statens Strålskyddsinstitut. På lärarsidan samlades expertis som Pedro Andreo från Stockholms Universitet, Olle Mattsson från Sahlgrenska samt Lennart Lindborg och Jan-Erik Grindborg från SSI. Kursdagarna innehöll såväl teoriavsnitt som praktiska mätövningar. 7 sjukhusfysiker mobiliserades för att organisera detaljerna och möjliggöra den experimentella delen av kursen som pågick på Karolinska och Södersjukhuset samt på SSI. Mätövningarna fick utföras på sen tid, efter ordinarie patientbehandlingar och lördagen kom också till användning. Bland de 30 kursdeltagarna fanns glädjande nog både kända namn bland landets expertis i strålbehandlingsfysik men också representanter från den nya generationen sjukhusfysiker.

Det nya dosimetriprotokollet har publicerats på IAEA:s, WHO:s, PAHO:s (Pan-American Health Organisation) och ESTRO:s (European Society for Therapeutic Radiology and Oncology) vägnar. Tanken är att rekommendationerna ska införas i de flesta länder och därmed underlätta internationella jämförelser av behandlingsresultaten. Det i sin tur befrämjar utvecklingen av bättre strålbehandlingsmetoder. Protokollet innehåller dosimetriska rekommendationer för röntgen-, foton- och elektronstrålfält och sträcker sig även till proton- och jonfält. Till skillnad från de nu gällande protokollen (TRS 277 och TRS 381) som baseras på kalibrering, i storheten kerma, tillämpas i det nya protokollet kalibrering i

absorberad dos i vatten. Övergång till det nya protokollet innebär en dosändring med 1% för fotonfält medan för elektronfält blir ändringen c:a 0.8% .

Kursen avslutades med en diskussion om när en övergång kan lämpligen ske i vårt land. Eftersom nästan alla sjukhus hunnit kalibrera sina instrument på det nya sättet mot riksmätplatsens dosnormal, så bedömdes förutsättningarna vara goda för en övergång under 2003 och de deltagande sjukhusfysikerna enades om att rekommendera en övergång före maj månad. En osäkerhetsfaktor kan vara QA-rutinerna som nog behöver omarbetas eller ses över. För att följa upp övergången kommer SSI att bjuda in till en kursdag under september månad 2003.

Kurstillfället användes av strålbehandlingsfysikerna till att utbyta information om pågående projekt och status både vad gäller bemanning, utrustning och metoder. Intressant att notera att flertalet kollegor påpekade att strålbehandlingsfysikerna saknar ett återkommande forum om informationsutbyte. Årligt återkommande träff för just denna grupp efterfrågades. Ett första tillfälle ges kommande september med uppföljning av protokollets genomförande som huvudämne. Andra intressanta frågor står dock på tapeten, nämligen introduktion av IMRT i landet, status vad gäller projekt investeringar och expansion av strålbehandlingsverksamheten, pågående diskussion av introduktion av partikelstrålfält i landet och mycket mera.

Aris Tilikidis
Avdelningen för sjukhusfysik
Karolinska Sjukhuset

**LÄKARLARM OM RUTINMÄSSIG
RÖNTGENMETOD PÅ BARN:
"Farligt höga stråldoser"**

Barn kan få för höga strålningsdoser med modern röntgen. Risken för blodkräfta och andra tumörsjukdomar ökar med den ackumulerade röntgenstrålningen. Orsaken är att det gått slentrian i att använda den Nobelprisade röntgenmetoden datortomografi. En ny amerikansk larmrapport om de oroande strålningsriskerna måste uppmärksammas av ansvariga även i Sverige, skriver två barnläkare Salomon Schulman och Tomas Sveger.

Datortomografi är en utmärkt röntgenmetod som kan ge mycket mer av detaljerad information än vanlig slätröntgen. Tekniken belönades med Nobelpris för ett tiotal år sedan. Den har betytt oerhört mycket för diagnostiken av hjärnsjukdomar, tumöretredningar, olycksfallsbehandling och diagnostik av hart när varje organ i kroppen.

Man kan tala om en revolution i behandlingen av vitt skilda sjukdomar när datortomografi eller skiktröntgen, som är den svenska benämningen, spreds på våra lasarett.

Det finns bara en riktig nackdel med undersökningsmetoden. Den ger patienterna alltför mycket strålning.

Detta är särskilt olyckligt vad gäller barn. Risken för blodkräfta eller andra strålningskänsliga tumörsjukdomar ökar med den ackumulerade röntgenstrålningen. Detta har knappast diskuterats här i landet i fackkretsar, trots att den grundläggande kunskapen om dessa sanningar inte borde vara okänd utan väcka till eftertanke. Däremot har diskussionen i USA varit desto livligare

Oktobernumret av det amerikanska barnläkarförbundets ansedda tidskrift AAP Grand Rounds talar ett oroande språk. Där varnas för det ökande och redan alltför vittgående bruket av datortomografi bland barn.

Man understryker att till en del cancersjukdomar är användningen av datortomografi otvetydigt en bidragande faktor. Detta hävdas fastän man inte kunnat få fram exakta siffror på riskerna. Och med en ny generation av maskiner kommer vådorna att växa.

ANTALET DATORTOMOGRAFISKA utredningar har mer än fördubblats under den senaste tioårsperioden. Medan de endast utgör en tiondedel av samtliga röntgenundersökningar står de för inte mindre än två tredjedelar av den samlade strålningsdosen barn utsätts för. Lägg därtill att det till övervägande del är barn med kroniska sjukdomar, som i högre grad exponeras för denna teknik. Med all sannolikhet är de svenska siffrorna ungefär de samma som de amerikanska, eftersom vi har samma förhållande till undersökningsmetoden.

Man räknar med att mellan 10 och 30 procent av datortomografiundersökningarna är helt onödiga enligt tidskriftsartikeln. De hade kunnat undvikas genom att utnyttja andra tekniker, såsom ultraljud och magnetkamera eller av ett kliniskt mer försiktigt omhändertagande. Man borde som doktor oftare lita på sina egna färdigheter än att ta risken med dessa avancerade apparater.

Dessa oroväckande observationer aktualiserar det alla borde veta: man ska undvika strålning.

Ungar på tillväxt är tio gånger mer känsliga för röntgenstrålar än vuxna; flickor är dubbelt så mottagliga som pojkar. Mest ömtåliga är de yngsta. Det finns barn som utsätts för ett stort antal röntgenutredningar och datortomografiundersökningar utan att någon ansvarig läkare reagerar. Detta sker gång på gång.

Räkna därtill in alla tekniskt misslyckade bilder som kräver omtagningar _ och man kan vara uppe i väldigt höga stråldoser.

DET TORDE INTE VARA SVÅRT att för kroniskt sjuka riskbarn räkna ut de farliga kvantiteter de exponeras för. Och det torde inte heller vara svårt att addera den farliga strålningsmängden i samband med deras samtliga röntgenundersökningar.

Varför då inte låta särskilda protokoll åtfölja varje barnpatient i farozonen, för att iaktta extra försiktighet? Kanske borde enbart vissa specialister få remittera barn till datortomografi, i stället för att som nu tillåta familjedoktorer, skolläkare eller andra vars kunskaper i medicinska och kirurgiska barnsjukdomar är mer bristfälliga, göra detta.

Denna amerikanska larmrapport har fog för sig. Det är viktigt att i den högteknologiska vården kunna sätta stopp i rätt tid, och inte låta slentrianen styra verksamheten. Vad gör barnhälsovården åt dessa faror? Varför tiger Socialstyrelsen?

Eller finns det ingen ansvarig, som längre reagerar på initierade larmrapporter?

Salomon Schulman

Tomas Sveger

**2002-11-10
"HUNDRAFALLT MER ÄN VANLIG
RÖNTGEN"**

Arbetar själv som urolog. När vi i den gemensamma allmänkirurgiska jouren träffar patienter med flanksmärtor blir det ofta en datortomografisk undersökning före en vanlig "hederlig" slätröntgen.

Datortomografen exponerar patienten hundrafallt mer än vanlig röntgen. Å andra sidan är undersökningen snabb

och kan ge annan mycket värdefull kunskap om patientens tillstånd. Men det är viktigt att vi blir "bättre" på att rikta våra undersökningar, särskilt när det gäller yngre människor.

Mats-Ola Svensson

**2002-11-16
"ATT AVSTÅ KAN INNEBÄRA STÖRRE
RISK"**

Röntgenstrålningens farlighet är förhållandevis väl dokumenterad. En dator-tomografiundersökning av ett sjukt barn ökar risken för tumörsjukdom under resten av livet med storleksordningen en promille.

Det är ju tyvärr inte alldeles ofarligt att vara sjuk och de flesta undersökningar och behandlingar innefattar biverkansrisker. Vilket är då farligast - att göra undersökningen eller avstå och eventuellt gå miste om en korrekt diagnos? Frågan kan bara besvaras i det individuella fallet.

Intresset för datortomografins växande användning är inte nytt - strålskyddsmyndigheter, sjukhusfysiker och röntgenavdelningar har de senaste tio åren varit engagerade i undersökningar och informationskampanjer som syftar till ett optimalt användande av detta kraftfulla verktyg. Strålskyddsföreskrifter för röntgenverksamhet med samma syfte har kommit under de senaste två åren.

Det man som förälder till ett sjukt barn kan göra är att be sin doktor motivera varför den eventuella datortomografiundersökningen är nödvändig och varför alternativa metoder inte ger svar på de frågor som ställs. Om motiveringen är övertygande är det nog oftast "farligare" att avstå från undersökningen.

Åke Cederblad, sjukhusfysiker

2002-11-17

"SÄNKT STRÅLDOS FÖR BARN EFTER LARM FRÅN SSI"

Barnläkarna Salomon Schulman och Tomas Sveger tar upp ett sngeläget ämne på DN Debatt 9/11, att barn kan få för höga stråldoser med modern teknik.

Statens strålskyddsinstitut, SSI, är den myndighet som har tillsyn över att användningen av strålning sker på ett betryggande sätt. SSI instämmer med artikelförfattarna att slentrianmässiga röntgenundersökningar inte får förekomma. Vi kräver att alla undersökningar ska vara berättigade, vilket betyder att nyttan med röntgenundersökningen ska vara större än den skada som strålningen beräknas kunna ge. Då är också risken med att avstå från undersökningen större än strålriskerna.

I Sverige genomförs varje år 400 000 datortomografiundersökningar, varav 20 000 på barn. SSI konstaterade redan 1991 i en kartläggning att röntgenundersökningar av barn gjordes med onödigt höga stråldoser, då sjukvården ofta använde samma inställningar som för vuxna. Åtgärder sattes in och en uppföljning fem år senare visade att många sjukhus hade sänkt stråldos till barn. Vid SSI:s inspektioner på sjukhus blir det numera sällan anmärkningar på denna punkt.

Med den snabba tekniska utveckling vi har idag är det nödvändigt att kontinuerligt se över vad som är en berättigad röntgenundersökning. Vad som var berättigat igår kanske inte är det imorgon. Det är därför viktigt att både den remitterande och den undersökande läkaren tar sitt ansvar och inte slentrianmässigt remitterar och undersöker barn.

Wolfram Leitz

Myndighetsspecialist vid SSI

2001-04-21

Läsarnas DN. Saklig information från SSI

Lars Frederik Samuelsson hävdar på Läsarnas DN den 19 april att Statens Strålskyddsinstitut (SSI) driver ett rävspel med strålrisker från röntgenundersökningar. De riskuppskattningar SSI gör grundar sig på internationellt etablerade vetenskapliga metoder och används av strålskyddsmyndigheter världen över. Det är alltså inte sjukhusfysiker som bestämmer riskfaktorer!

LABOREL har funnits på den svenska marknaden i ca 1,5 år, kontoret finns i Uppsala med fyra anställda. Moderbolaget finns i Norge och har verkat där i nästan 20 år. Inriktningen i båda bolagen är försäljning, installation och service av instrument och system för mätning av joniserande strålning. Vår marknad är kärnkraft, sjukhus, universitet, forsknings- och kontrollinstitut, industri samt försvaret och civilförsvaret. Laborel omsätter ca 50 MKR.

Vi representerar många av de marknadsledande företagen inom vårt område och räknar med en ökad omsättning och marknadsandel. Marknadsföring på fältet sköts nu till stor del av specialister från vårt norska moderbolag; vi behöver bygga upp denna funktion själva.

Ny medarbetare för sälj/support till våra kunder i Sverige.

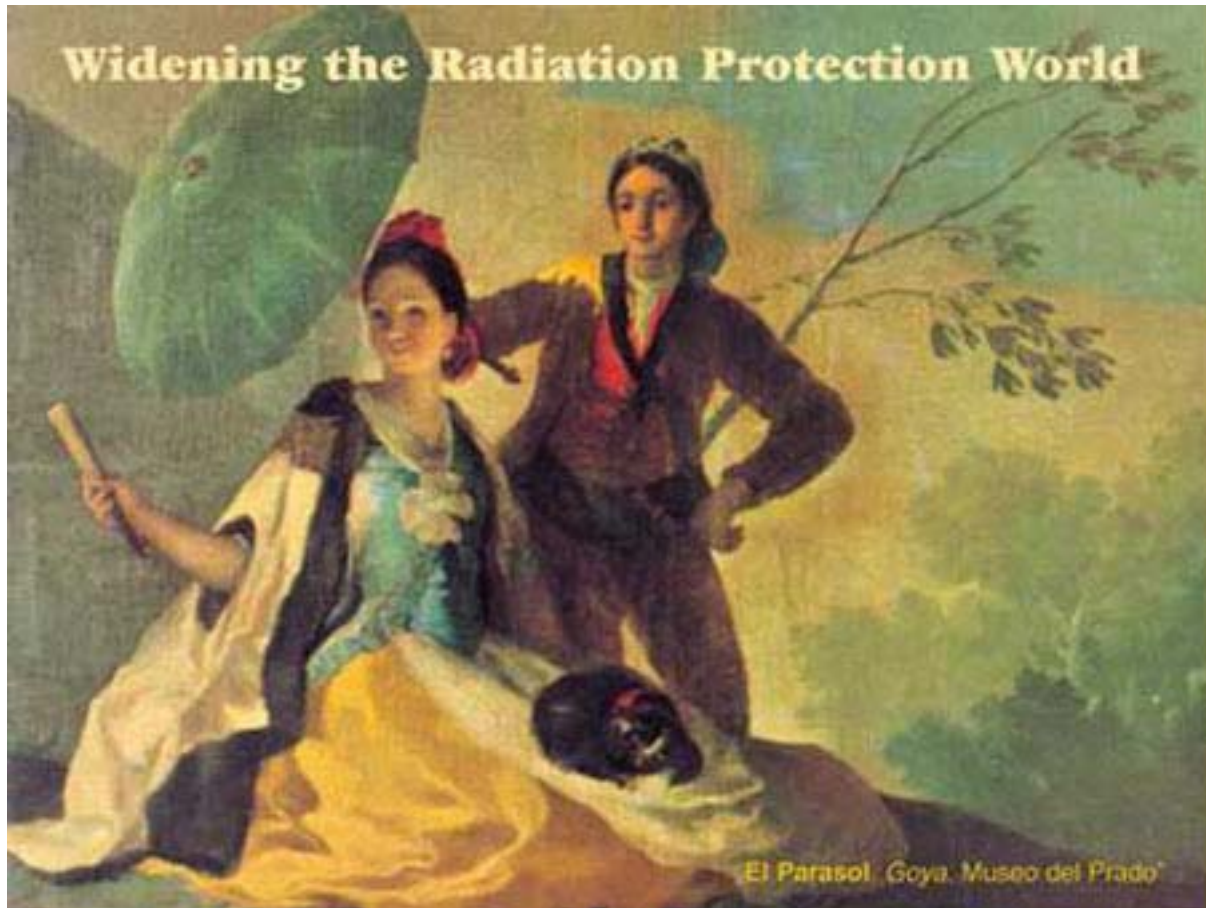
Meriterande för vår nya medarbetare är kunskap om mätning och analys av joniserande strålning. Lämplig bakgrund kan vara att ha läst radiofysik eller lång erfarenhet inom området. Körkort fordras samt att kunna uttrycka sig i tal och skrift på svenska och engelska. Vår nye medarbetare skall regelbundet besöka våra kunder.

Närmare upplysningar om tjänsten får du genom att kontakta Eirik Gundersen på telefon 0709-310887 eller e-post egunders@laborel.no. På vår hemsida www.laborel.se finns mer information om vårt företag och de företag vi representerar i Sverige.

Sedvanlig ansökan vill vi ha senast den 5 januari 2003 till: LABOREL Sverige, Kungsgatan 109, SE-753 18 UPPSALA. Fax 018-14 83 01

11th International Congress of the International Radiation Protection Association

May 23-28, 2004 Madrid, Spain

www.irpa11.com